

PRZEŁĘKNIENIE (5) *sb n*

Teksty nie oznaczają é; pierwsze e prawdopodobnie jasne (tak w prze-).

sg N przełęknieni(e) (1). ◇ G przełęknieniã (4).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XIX w. s.v. przełęknać; poza tym bez cytatu: przełęknienie się.

Doznanie uczucia strachu, lęku, strwożenie się; bojaźń, obawa; cataplexis, consternatio, exanimatio

*Cn (5) : wŕzyłcy ŕie ięli śmiać tráfney odpowiedzi/ dziwuiać ŕię Hännibálowey myŕli dobrey/ iż on widząc przed sobą wielkie łprawy/ gdzie łzło o rozdział z światem/ á wŕdy żadnego przełęknienia ná nim nie było znać. *BielSpr* 43v.*

*Wyrażenie przyimkowe: »z przełęknienia« (2): Rzućili ŕie Argonánte do kościoła z dobytymi mieczmi/ pobili wiele Rycerzow onych/ á drudzy s przełęknienia vciekáli/ pochwyćiwŕzy łkorę z złotą wełną wyŕzli prętko *BielKron* 54v; [De tremore drzenye sprzelęknÿenÿa *GlosyKórn* II 167, II 168].*

~ W przeni (1):

*Wyrażenie: »z przełęknienia serca« (1): Czarne mieŕtcza tamże [na paznochtach]/ łtrach/ boiazn/ y łzkodę vkazuią, bowiem takie poŕpolicie przichodzą na paznochy z przełęknienia ŕercza. *GlabGad* P4. ~*

*a. Bojaźń boża; strach, trwoga przed karą bożą (2) : [[O pokucie] Ze to práwe przełęknienie czyni myŕli y vmysłu zmienienie/ á od grzechow y przyczyn ich łtátecźnie ŕie odwrocenie. *HerbOdpow* Lv.]*

*przełęknienie czego [= z powodu czego] (2): Przełęknienie łądow Bożych. *SkarKaz* 348a marg. Cf *Wyrażenie przyimkowe.**

*Wyrażenie przyimkowe: »z przełęknienia [czego = z powodu czego]« (1):A o vŕchłą rękę powieďał/ iż tho przyŕzło s przełęknienia nowego poŕwiáćaniá [tj. wprowadzenia nowego kultu, obcych bóstw] kto w tym nie bywał/ á gdy k łobie przyŕzedł/ záŕię zdrowie przyŕzło ná łwe mieyŕce przyrodzone. *BielKron* 83.*

Synonimy: banie się, bojaźń, niepokoj, postrach, przestrach, strach, troska, trwoga.

Cf PRZEŁĘKNAĆ SIĘ